

КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ НИШ
Бр.01-996
Датум 18.11.2019. године

На основу чл.23 ст. тач.4 Статута Klinike za stomatologiju Niš, ВД Директора Клинике дана 18.11.2019.године донео је

ПЛАН ЗА ПРИМЕНУ ПОСЕБНОГ ПРОТОКОЛА СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

1. ПОЈАМ

1.1 Овим планом утврђују се поступци запослених Клинике за стоматологију Ниш у случајевима пружања здравствене заштите децци од злостављања и занемаривања, начин пријављивања и извештавања о поменутим ситуацијама.

1.2 **Злостављање** је сваки облик физичког (тесног) и/или емоционалног злостављања, сексуалног злостављања, занемаривања и немарног поступања или искоришћавања детета (експлоатација), што резултира стварном или потенцијалном опасношћу за дететово здравље, преживљавање, развој или достојанство у контексту односа одговорности, поверења и моћи (СЗО, 2009).

1.3 **Занемаривање** је пропуштање да се задовоље потребе детета у мери која значајно утиче на дететов физички и психолошки развој.

2. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

2.1 Ова процедура подразумева примену у домену свих организационих јединица у оквиру Клинике за стоматологију Ниш.

2.2 Начелници служби дужни су обезбедити да се са Планом и Протоколом упознају сви запослени у Служби.

2.3 Сви запослени у обавези су примењивати План и Протокол.

3. ЦИЉЕВИ И ПЛАН ЗА ПРИМЕНУ ПРОТОКОЛА

3.1 Злостављање деце представља глобални проблем у области јавног здравља.

3.2 **Општи циљ примене Посебног протокола** у систему здравствене заштите је заштита деце од свих облика злостављања, занемаривања и искоришћавања, тј. свих облика насиља.

3.3. **Специфични циљеви Посебног протокола су:**

- информисање и обука запослених усвим здравственим установама јавној приватној својини, другим правним лицима и приватној пракси о поступку у случају сумње да је дете жртва злостављања и занемаривања или да је у ризику од злостављања и занемаривања, као и о обавезности примене тих поступака ради заштите детета;
- успостављање ефикасне процедуре примене медицинских мера према детету у систему здравствене заштите: препознавање и документовање показатеља злостављања и занемаривања; мере медицинске бриге, дијагностиковање и документовање повреда и стања здравља детета; планирање и спровођење услуга и мера за дете и за породицу у оквиру установе; планирање мера сарадње са другим системима задуженим за заштиту деце (системом социјалне заштите, полицијом, тужилаштвом и др.); регистровање и пријављивање сумње на злостављање и занемаривање; праћење реализације услуга и мера заштите и сарадња са другим здравственим установама и системима укљученим у

КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ НИШ

Бр.01-996

Датум 18.11.2019. године

процес заштите;

- подршка у спостављању јединствене евиденције случајева злостављања и занемаривања деце;
- подршка у спостављењом јединственом систему пријављивања и евиденције у систему здравствене заштите о случајевима сумње на злостављање и занемаривање деце;
- унапређење добробити деце кроз спречавање злостављања и занемаривања;
- рехабилитација злостављање и занемаривање деце.

3.4. Сврха Посебног протокола је да пружаоцима здравствених услуга, деци, на свим начинима пружи смернице како да поступају у случајевима сумње на злостављање и занемаривање деце, засноване на основним смерницама Општег протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања. Посебни протокол дефинише примену специфичних поступака и мера које здравствени радници и здравствени сарадници треба да спроводе у свим установама и приватној пракси у оквиру система здравствене заштите.

3.5. Према мКБ 10 класификацији ове појаве се дефинишу као синдром лошег поступања (т 74) у шта спадају:

- запостављеност или одбаченост (т 74.0),
- физичка злоупотреба (т 74.1),
- сексуална злоупотреба (т 74.2),
- психолошка злоупотреба (т 74.3),
- други синдроми лошег поступања (т 74.8),
- синдром лошег поступања, неозначен (т 74.8).

3.6. Злостављање детета може се испољавати као:

- физичко,
- сексуално,
- емоционално (психолошко),
- експлоатација детета.

Постоје и специфичне ситуације у којима деца могу бити изложена неком од наведених вида злостављања, а које се издвајају по карактеристикама починиоца, карактеристикама места где се злостављање одвија и по интервенцијама које треба предузети у циљу заштите детета. У том смислу се издвајају:

- вршњачко насиље,
- дигитално насиље и
- институционално насиље.

3.7. Сваки здравствени радник и здравствени сарадник је обавезан да препозна, забрине и да у случају сумње на злостављање и занемаривање предузме мере прописане Општим и Посебним протоколом система здравствене заштите о заштити деце од злостављања и занемаривања. Непријављивање случајева злостављања и занемаривања повлачи кривичну и професионалну одговорност (пред одговарајућим органом). У складу са Законом о спречавању насиља у породици или непосредну опасност од њега. Сем појединца, и државни и други органи, организације и установе обавезни су да неодложно пријаве полицији или јавном тужиоцу насиље у породици или непосредну опасност од њега. Сем појединца, и државни и други органи, организације и установе обавезни су да неодложно пријаве полицији или јавном тужиоцу свако сазнање о насиљу у породици или непосредној опасности од њега.

3.8. На Клиници за стоматологију Ниш формиран је Стручни тим за заштиту деце од занемаривања и злостављања и сваки уочени случај занемаривања и злостављања му се мора пријавити.

Стручни тим води евиденцију о наведеним случајевима, али и учествује у изради општег акта установе за примену Посебног протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања у установи, учествује у едукацији запослених о показатељима и

КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ НИШ

Бр.01-996

Датум 18.11.2019. године

последицама злостављања и занемаривања деце, едукацији запослених о обавезности примене Посебног протокола и о интерној процедуре његове примене, праћењу примене поступака за заштиту деце од злостављања и занемаривања унутар установе, информисању пацијената о Посебном протоколу и Стручном тиму у установи, учешћу у раду мултисекторског тима за заштиту деце од злостављања и занемаривања у локалној заједници и сарадњи са другим институцијама за бригу о деци у локалној заједници у циљу превенције злостављања и занемаривања и унапређења заштите деце, као и у подношењу годишњег извештаја о раду директору установе.

4. ПОСТУПАК НА КЛИНИЦИ У СУЧАЈУ СУМЊЕ НА ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ ДЕТЕТА

4.1

а) У здравственој установи и приватној пракси:

1. препознавање злостављања и занемаривања од стране здравственог радника и здравственог сарадника и брза процена ризика по здравље и живот детета;
2. медицинско збрињавање, дијагностиковање и документовање стања детета и показатеља сумње на злостављање и занемаривање;
3. консултацију са Стручним тимом установе (приказ случаја Стручном тиму, са навођењем разлога за медицинску консултацију, описом здравственог стања детета, навођењем показатеља злостављања и занемаривања);
4. план услуга и мера здравствене заштите у установи или на другим нивоима здравствене заштите;
5. пријава сумње и непосредне опасности од злостављања и занемаривања детета надлежним установама и органима и вођење Књиге евидентије о сумњи на злостављање и занемаривање детета.

Б) У сарадњи са другим системима:

1. извештавање надлежног Центра за социјални рад, а у случајевима насиља у породици или непосредне опасности од насиља у породици и у случајевима када постоје основе за предузимање неодложне интервенције (постојање непосредне опасности од угрожавања здравља и живота детета дефинисане Општим протоколом за поступање у случају злостављања и занемаривања детета), или постоји основана сумња да је дошло до извршења кривичног дела, извештавање надлежне полицијске станице или јавног тужиоца (без обзира на ниво ризика);
2. сарадња са другим секторима, организацијама и институцијама у даљем процесу заштите детета.

4.2. Чим сејави сумњана злостављање или занемаривање детета, треба предузети следеће мере:

а) **медицинско збрињавање** повреда/стања у складу са добром клиничком праксом за дијагностиковани стање детета. Медицинско збрињавање повреда/стања детета за које се сумња да је последица злостављања и занемаривања, представља приоритетан задатак у раду здравственог радника и сарадника.

б) **Документовање** повреда/стања детета, што подразумева прецизно бележење пода- така о идентитету детета и пратиоцу, констатованим повредама и поремећајима здравља, пода- така који указују на сумњу на злостављање (навођење показатеља, исказа детета или пратиоца детета), података о особи за коју се сумња да је почнилац. Ако постоји могућност, повреде детета треба фотографисати, уз претходно информисање детета и родитеља/старатеља о разло- гу овог поступка и уз добијање њихове писане сагласности.

КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ НИШ

Бр.01-996

Датум 18.11.2019. године

4.3. Документација о сумњи на злостављање и занемаривање деце захтева примену мера везаних за поверљивост и заштиту права пацијената и обавеза сваког здравственог радника и сарадника је да се тога придржава.

У случајевима сумње да је дете сведок породичног насиља, осим процедуре за заштиту детета неопходно је информисати незлостављајућег, односно ненасилног родитеља о поступку заштите од породичног насиља (Посебан протокол Министарства здравља Републике Србије за заштиту и поступање са женама које су изложене насиљу).

У дијагностиковању и документовању повреда/стања здравља неопходно је, поред основне медицинске дијагнозе, користити и категорије из десете ревизије Међународне класификације болести (МКБ 10) које се односе на синдром злостављања – Т 74 категорије, а које се односе на проблеме повезане са негативним животним догађајима.

4.4. Пријављивање сумње на злостављање и занемаривање детета заводу за јавно здравље и завођење у Књигу евидентије сумњи на злостављање и занемаривање детета, задатак је Стручног тима. Уколико је установа опремљена средствима за електронску комуникацију, пријављивање се обавља електронским путем убацивањем података из пријаве у базу завода за јавно здравље од стране обученог члана тима, који има шифру за приступ бази података. Ако установа нема те могућности, пријављивање се врши писменим путем, најкасније до 10. у месецу за претходни месец.

ВД ДИРЕКТОРА

Проф.др Александар Митић

ПРИЈАВА О СУМЊИ НА ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ ДЕЦЕ

Здравствена установа Клиника за стоматологију Ниш

Матични број 17215426 | | | | | | | | | | | | | | | |

ОПШТИ ПОДАЦИ ОДЕТЕТУ																																			
1. Број здравственог картона (протокола/историје болничког лечења и збрињавања)				2. Датум прегледа																															
							дан	месец	година																										
Име и презиме детета, пол, име оца и мајке	3.	име и презиме детета				4. Пол	Мушки	1	Женски	2																									
	5.					5.	6.				име оца																								
7. Датум рођења (ЈМБГ)							дан	месец	година	осталих 6 цифара ЈМБГ																									
8. ЛБО																																			
9. Општина становљања																																			
11. Са ким дете тренутно живи са оба родитеља				13. У чијој пратњи дете долази на преглед				14. Од кога су добијени подаци о насиљу																											
са мајком	2	оба родитеља	1	детета	1						1																								
са оцем	3	мајке	2	оба родитеља	2	мајке	3	старатеља	4		2																								
са старатељем	4	оца	3	старатеља	4	оца	5	старатеља	6		3																								
са хранитељем	5	хранитеља	5	хранитеља	6	хранитеља	7	хранитеља	8		4																								
са сродником	6	сродника	7	сродника	8	здравственог радника/сарадника ЦСР ¹	9	здравственог радника/сарадника ЦСР ¹	10		5																								
у установи социјалнозаштите	7					васпитачице/наставника	9	васпитачице/наставника	11		6																								
непознато	8										7																								
друго	9										8																								
12. Брачно стање родитеља				полиције				10. Насеље становња																											
у браку/ванбрачно/заједници	1	дете долази само	1	од кога су добијени подаци о насиљу	1						10																								
реазведени	2	друго	2		2						11																								
развод у току	3		3								12																								
непознато	4		4																																
друго	5		5																																
15. Датум последњег насиљног инцидента				16. Преглед урађен на захтев тужи.																															
			дан	месец	година	Да	1	Не																											
ДИЈАГНОЗА																																			
17. Основна дијагноза (разлог прегледа/интервенције)				18. Пратећа дијагноза (удружене стања са Y листом)				19. Обавез: из груп																											
						МКБ	МКБ																												
20. ЗЛОСТАВЉАЊЕ																																			
<small>¹Легенда пола</small> <table style="margin-left: auto; margin-right: 0;"> <tr> <td>мушки</td> <td>1</td> <td>21. Место злостављања</td> </tr> <tr> <td>женско</td> <td>2</td> <td>породица</td> </tr> <tr> <td>оба пола</td> <td>3</td> <td>образовна установа</td> </tr> <tr> <td>група</td> <td>4</td> <td>установа социјалне заштите</td> </tr> <tr> <td>непознато</td> <td>5</td> <td>ван породице/локалнозаједница</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>друга институција</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>путем дигиталних медија</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>непознато</td> </tr> </table>												мушки	1	21. Место злостављања	женско	2	породица	оба пола	3	образовна установа	група	4	установа социјалне заштите	непознато	5	ван породице/локалнозаједница			друга институција			путем дигиталних медија			непознато
мушки	1	21. Место злостављања																																	
женско	2	породица																																	
оба пола	3	образовна установа																																	
група	4	установа социјалне заштите																																	
непознато	5	ван породице/локалнозаједница																																	
		друга институција																																	
		путем дигиталних медија																																	
		непознато																																	

"Легенда пола

мушки	1
женско	2
оба пола	3
група	4
непознато	5

породица	1
образовна установа	2
установа социјалне заштите	3
ван породице/локалнозаједница	4
друга институција	5
путем дигиталних медија	6
непознато	7

22. ЗАНЕМАРИВАЊЕ

Тип занемаривања	Osoba koja занемарује дете/пол ^{III}						
	Родитељ	Сродник	Партнер родитеља	Старатељ	Хранитељ	Просветни радник	Одрасла особа која се става од детету
Физичко							
Емоционално							
Медицинско							
Образовно							

^{III}Легенда пола

мушки 1
женско 2
оба пола 3
непознат 4

23. Врста експлоатације

коришћење деце^{IV} 1
сексуална злоупотреба^V 2
нема експлоатације 3
непознато 4

24. Ко врши експлоатацију

родитељи	1
замена за родитеље	2
неко други	3
непознато	4
нема експлоатације	5

^{IV} просјачење, крађа, продава наркотика, закључење принудног брака, траовина људима, итд.
^V проституција и порнографија

25. Да ли је још неко у породици изложен насиљу?

да - друго дете/деца	1
да - мајка детета	2
да - отац детета	3
да - други члан/чланови домаћинства	4
да - мајка и друго дете/деца	5
не	6
непознато	7

ПОДАЦИ О РЕГИСТРОВАНОМ ЗЛОСТАВЉАЊУ И ЗАНЕМАРИВАЊУ

26. Да ли постоје раније регистроване и/или доказане сумње о злостављању и занемаривању?

да 1
не 2
непознато 3

27. Да ли је раније покренута кривична пријава против наводног починиоца злостављања и занемаривања?

да	1
не	2
непознато	3

ПОДАЦИ О ЗБРИЊАВАЊУ

28. Подаци о спроведеном

здравственом збрињавању

дете добило адекватан третман и психолошку подршку у установи
дете упућено на виши ниво здравствене заштите
дете хоспитализовано због последица насиља
друго

29. Пријављивање надлежним службама

неодложна пријава полицији и ЦСР	1
редовна пријава ЦСР	2
одлагање пријављивања	3
пријава надлежном тужилаштву	4
друго	5

ПОДАЦИ О ПРИЈАВИ

30. Датум обраде

дат	месяц	година
-----	-------	--------

31. Потпис и факсимил чланова тима

32. Здравствени радник/сарадник који пријављује

КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА